

421

ZARZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 listopada 1960 r.

w sprawie badania i oceny zdolności młodzieży do uczestniczenia w przysposobieniu wojskowym.

Na podstawie art. 115 ust. 2 ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. Nr 14, poz. 75) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Do udziału w przysposobieniu wojskowym mogą być dopuszczone jedynie osoby, które na podstawie badania lekarskiego zostały uznane za zdolne pod względem fizycznym i psychicznym do uczestniczenia w przysposobieniu wojskowym.

2. Kryteria oceny zdolności do uczestniczenia w przysposobieniu wojskowym zawarte są w „wykazie schorzeń i ułomności” stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 2. 1. Badaniu lekarskiemu podlega młodzież szkolna i pozaszkolna:

- 1) przed rozpoczęciem każdego roku szkolenia w przysposobieniu wojskowym oraz
- 2) przed zorganizowaniem obozu.

2. Badania określone w ust. 1 pkt 1 przeprowadza się w odniesieniu do młodzieży szkolnej w ciągu miesiąca września.

3. Badania określone w ust. 1 pkt 2 przeprowadza się w takim terminie, ażeby zostały zakończone na 7 dni przed rozpoczęciem obozu.

§ 3. 1. Badania lekarskie organizują na obszarze swego działania właściwe do spraw zdrowia organy prezydentów powiatowych (miejskich w miastach stanowiących powiaty miejskie, a dzielnicowych w miastach wyłączonych z województw) rad narodowych.

2. Do zadań organów określonych w ust. 1 należy w szczególności:

- 1) polecenie lekarzom i pielęgniarkom, zatrudnionym przy sprawowaniu opieki higieniczno-lekarskiej nad młodzieżą szkolną, przeprowadzenie badań młodzieży korzystającej z ich opieki,
- 2) polecenie zakładom społecznym służby zdrowia opieki zdrowotnej otwartej przeprowadzenia badań młodzieży pozaszkolnej oraz młodzieży szkolnej w innych przypadkach aniżeli określone w pkt 1,
- 3) ustalenie zakładów społecznych służby zdrowia, które mają przeprowadzać badania dodatkowe i specjalistyczne, dążąc do tego, ażeby te badania były przeprowadzane w tej samej miejscowości co badania ogólne,
- 4) dostarczenie sprzętu lekarskiego niezbędnego do badań ogólnych.

3. Badania dziewcząt powinny w miarę możliwości przeprowadzać lekarze-kobiety.

§ 4. Badania lekarskie przeprowadza się w zasadzie w lokalu jednostki prowadzącej szkolenie w przysposobieniu wojskowym, z tym że organy określone w § 3 ust. 1 powinny w miarę potrzeby dostarczyć sprzęt lekarski niezbędny do przeprowadzenia badań.

§ 5. 1. Badanie lekarskie obejmuje badanie ogólne stanu zdrowia, a ponadto w miarę potrzeby badania dodatkowe i specjalistyczne.

2. O potrzebie badań dodatkowych i specjalistycznych decyduje lekarz przeprowadzający badanie ogólne, wystawiając odpowiednie skierowanie.

§ 6. Lekarze przeprowadzający badania są obowiązani w szczególności:

- 1) ustalić na wniosek i w porozumieniu z kierownikiem jednostki (instytucji) prowadzącej szkolenie w przysposobieniu wojskowym szczegółowy terminarz badań,
- 2) sporządzić wykazy:
  - a) zakwalifikowanych do szkolenia oraz
  - b) uznanych za nie nadających się do uczestniczenia w przysposobieniu wojskowym oraz
- 3) przekazać te wykazy z orzeczeniami (załącznik nr 2) jednostce prowadzącej szkolenie.

§ 7. 1. Na podstawie przeprowadzonego badania ogólnego stanu zdrowia, a w miarę potrzeby po zapoznaniu się z wynikami badań dodatkowych lub specjalistycznych, jeżeli badania takie były wykonywane, lekarz wydaje orzeczenie według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Ocena „zdolny do uczestniczenia w przysposobieniu wojskowym” wydaje się w stosunku do osób uznanych za zdrowe oraz takich, u których stwierdzono schorzenia lub ułomności, które ze względu na rodzaj i nasilenie nie stanowią przeciwwskazania do szkolenia według programu przysposobienia wojskowego.

3. Ocena „niezdolny do uczestniczenia w przysposobieniu wojskowym” wydaje się w stosunku do osób, u których stwierdzono schorzenia lub ułomności w stopniu stanowiącym przeciwwskazanie do szkolenia według programu szkolenia przysposobienia wojskowego.

4. Przy wydawaniu oceny (ust. 2 bądź 3) należy w stosunku do każdej osoby badanej wziąć pod uwagę jej ogólną sprawność fizyczną i psychiczną, dynamikę rozwojową, a także przyszłą przydatność do służby wojskowej.

§ 8. Do obowiązków kierownika jednostki prowadzącej szkolenie w przysposobieniu wojskowym należy w szczególności:

- 1) sporządzenie imiennego wykazu osób, które podlegają badaniu lekarskiemu, i przesłanie tego wykazu na 20 dni przed terminem rozpoczęcia szkolenia lub obozu do właściwego do spraw zdrowia organu prezydium powiatowej (miejskiej w mieście stanowiącym powiat miejski, a dzielnicowej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej (§ 3 ust. 1),
- 2) udostępnienie do przeprowadzenia badań posiadanego przez daną jednostkę gabinetu lekarskiego, a w razie jego braku — zapewnienie odpowiedniego lokalu wraz z niezbędnym sprzętem nielekarskim,
- 3) udzielanie pomocy w organizowaniu i przeprowadzaniu badań lekarskich.

§ 9. Badania lekarskie określone w niniejszym zarządzeniu są bezpłatne.

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: w z. A. Pacho

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 15 listopada 1960 r. (poz. 421).

WYKAZ SCHORZEŃ I UŁOMNOŚCI

- 1) Wykaz schorzeń i ułomności obejmuje postacie chorób, wad i ułomności fizycznych i psychicznych, które pozwalają na uznanie osoby badanej za zdolną bądź za niezdolną do odbywania szkolenia w przysposobieniu wojskowym. Schorzenia, wady i ułomności fizyczne lub psychiczne nie objęte niniejszym wykazem, jeżeli są cięższe, pozwalają na uznanie osoby badanej za zdolną do szkolenia w przysposobieniu wojskowym, a jeżeli są cięższe — dyskwalifikują.
- 2) W odpowiednich rubrykach wykazu znajdują się skróty kwalifikacyjne, które oznaczają: „Z” — zdolny, a „N” — niezdolny do szkolenia w przysposobieniu wojskowym. Dwa skróty kwalifikacyjne umieszczone w jednej rubryce, jeden pod drugim, dają możliwość dwojakiej oceny zdolności, zależnie od ogólnego stanu zdrowia, sprawności fizycznej i psychicznej, przy czym górny skrót oznacza kwalifikację zasadniczą.

Lp.	Nazwa schorzenia, wady lub ułomności fizycznej i psychicznej	Chłopcy	Dziewczęta
1	2	3	4
I. Budowa ciała.			
1	Znaczna dysproporcja między wzrostem a wiekiem	N	N
2	Słaba budowa ciała upośledzająca sprawność ustroju	N	N
3	Zwyrodnienia, zaniki i wrodzone braki mięśni upośledzające sprawność ustroju	N	N
II. Skóra, tkanka podskórna i węzły chłonne.			
4	Przewlekłe choroby skóry upośledzające sprawność ustroju	N	N
5	Blizny upośledzające sprawność ustroju	N	N
6	Przewlekłe ropienie węzłów chłonnych obwodowych (tarczlica, grzybica)	N	N
III. Czaszka.			
7	Zniekształcenia czaszki nie upośledzające czynności układu nerwowego	N Z	N Z
IV. Narząd wzroku.			
8	Odwrócenie lub podwinięcie brzegów powiek	N	N
9	Oczopląs	N	N
10	Zez wyraźnieznaczony przy patrzeniu przed siebie	Z N	Z N
11	Ostrość wzroku każdego oka poniżej 0,5 — bez korekcji szklami	N	N
12	Zniekształcenie lub zmętnienie środowisk załamujących światło przy ostrości wzroku jak pod lp 11	N	N
V. Uszy, nos, jama ustna, gardło.			
13	Jedno- lub obustronne przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego	N	N
14	Obustronne osłabienie słuchu pochodzenia ośrodkowego, z ucha wewnętrznego lub z nerwu słuchowego bez zaburzeń równowagi ciała	N	N
15	Polipy nosa, przerosty muszli nosowych, skrzywienie przegrody nosowej upośledzające sprawność ustroju	N	N
16	Przewlekłe zapalenie zatok bocznych nosa	Z N	Z N
17	Zniekształcenie warg wrodzone lub nabyte, upośledzające mowę	N	N
18	Blizny i ubytki podniebienia upośledzające mowę	N	N
19	Zniekształcenie języka lub gardła utrudniające mowę	N	N
20	Braki i wady uzębienia ograniczające zdolność żucia i upośledzające stan odżywienia	N	N
21	Przewlekłe zapalenie dziąseł (paradentozal) z rozchwianiem zębów	N	N
22	Przewlekły nieżyt, modzelowatość krtani upośledzająca sprawność ustroju	N	N
23	Blizny krtani lub tchawicy upośledzające sprawność ustroju	N	N

Lp.	Nazwa schorzenia, wady lub ułomności fizycznej i psychicznej	Chłopcy	Dziewczeta
1	2	3	4
VI. Szyja, klatka piersiowa, kręgosłup.			
24	Kręcz szyjny bez zmian przedmiotowych w układzie nerwowym	N Z	N Z
25	Zniekształcenia klatki piersiowej upośledzające sprawność ustroju	N Z	N Z
26	Żebra nadliczbowe szyjne utrudniające ruchomość kończyny górnej lub dające objawy uciskowe	N Z	N Z
27	Skrzywienie, zmiany i wady kręgosłupa upośledzające sprawność ustroju	N	N
28	Zniekształcenie obojczyka upośledzające sprawność obręczy barkowej	N	N
VII. Narządy klatki piersiowej.			
29	Dychawica oskrzelowa	N	N
30	Zrosty opłucnowe upośledzające sprawność ustroju	N	N
31	Gruźlica płuc i opłucnej	N	N
32	Schorzenia osierdzia, mięśnia sercowego i wsierdzia w okresie wydolności układu krążenia	N	N
33	Wrodzone wady serca	N	N
VIII. Krew i naczynia krwionośne.			
34	Pierwotne nadciśnienie	N	N
35	Zylaki kończyn upośledzające sprawność ustroju	N	N
IX. Przewód pokarmowy.			
36	Przewlekły nadkwaśny, podkwaśny, bezkwaśny i skazowy niezbyt żołądkowo-dwunastniczy z upośledzeniem stanu odżywienia	N	N
37	Stan po zabiegach operacyjnych na jelitach (resekcje itp.) z zaburzeniami w ustroju	N	N
38	Opuszczenie żołądka lub jelit upośledzające sprawność ustroju	N	N
39	Przepukliny odbródzalne wszelkich rodzajów	N	N
X. Narządy moczopłciowe.			
40	Przewlekłe schorzenia nerek, miedniczek i pęcherza moczowego	N	N
41	Obojnactwo	N	N
42	Przewlekłe schorzenia najądrza lub gruczołu krokowego	N	—
43	Przewlekłe schorzenia jajników, jajowodu i macicy	—	N
44	Gruźlica narządów rodnych	N	N
45	Nowotwory łagodne narządów rodnych	N	N
46	Wrodzone wady cewki moczowej	N Z	—
XI. Kończyny.			
47	Skrzywienie kończyny z upośledzeniem jej sprawności	N	N
48	Brak 2 palców ręki przy zachowanym kciuku i wskazicielu	N Z	N Z
49	Brak wskaziciela lub kciuka	N	N
50	Częściowe braki palców z upośledzeniem chwytu	N	N
51	Ograniczenie ruchów palców lub ich przykurcze z ograniczeniem chwytu	N	N
52	Palce nadliczbowe ręki z upośledzeniem jej sprawności	N	N
53	Zrosnięcie palców ręki z upośledzeniem jej sprawności	N	N
54	Kolana szpotawe lub koślawe upośledzające sprawność ustroju	N	N
55	Stopa płaska lub wydrążona z upośledzeniem sprawności ustroju	N	N
56	Palce młotowate lub przykrywające stopy od 2—5 utrudniające chodzenie i noszenie obuwia	N	N

Lp.	Nazwa schorzenia, wady lub ułomności fizycznej i psychicznej	Chłopcy	Dziewczęta
1	2	3	4
57	Brak palucha z zachowaniem kości śródstopia	N	N
58	Brak jednego lub dwóch palców stopy z zachowaniem palucha	Z N	Z N
59	Wygojone złamanie kości miednicy, pasa barkowego, kończyn z upośledzeniem sprawności ustroju	N	N
60	Skrócenie kończyny dolnej powyżej 2 cm	N	N
61	Przewlekłe schorzenia kości i stawów	N	N
62	Zniekształcenie kości i stawów upośledzające sprawność ustroju	N	N
63	Nowotwory kości łagodne upośledzające sprawność ustroju	Z N	Z N
XII. Układ nerwowy.			
64	Przewlekłe nerwice (neurastenia, histeria) nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z N	Z N
65	Wady wymowy nie upośledzające zdolności porozumiewania się	Z N	Z N
66	Objawy szcztątkowe po przebytych chorobach i urazach nerwów obwodowych nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z N	Z N
67	Objawy szcztątkowe po przebytych chorobach organicznych lub przebytych urazach ośrodkowego układu nerwowego bez wyraźniejszych zaburzeń mózgowo-rdzeniowych lub przy nieznacznych zaburzeniach, które ze względu na umiejscowienie bądź mechanizmy wyrównawcze nie upośledzają sprawności ustroju	N Z	N Z
68	Padaczka	N	N
XIII. Gruczoły wydzielania wewnętrznego.			
69	Wole nieznacznych rozmiarów	Z	Z
70	Zmiany czynności tarczycy z wolem lub bez wola nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z N	Z N
71	Cukromocz przemijający	Z	Z
72	Zaburzenia wielogruczotowe nieznacznie upośledzające sprawność ustroju	Z N	Z N
73	Otyłość nieznacznie upośledzająca sprawność ustroju	Z N	Z N
74	Cukrzyca	N	N

(pieczęć wydziału zdrowia
prezydium rady narodowej)

Załącznik nr 2 do zarządzenia Mi-
nistrza Zdrowia i Opieki Społecznej
z dnia 15 listopada 1960 r. (poz. 421).

„ dnia . . . . . 19 . . . r.
(nazwa miejscowości i data)

Orzeczenie

Zaświadczam, że u zbadanego(ej) . . . . .
imię i nazwisko . . . . .

ur. . . . .
nazwa szkoły . . . . . zawód . . . . .

z podaniem klasy lub instytucji . . . . .
stwierdziłem następujące schorzenia i ułomności:

- 1) . . . . .
- 2) . . . . .
- 3) . . . . .

*) Zdolny do szkolenia w przysposobieniu wojskowym.
Niezdolny do szkolenia w przysposobieniu wojskowym.

Lekarz

(podpis i pieczęć)

*) Niepotrzebne skreślić.